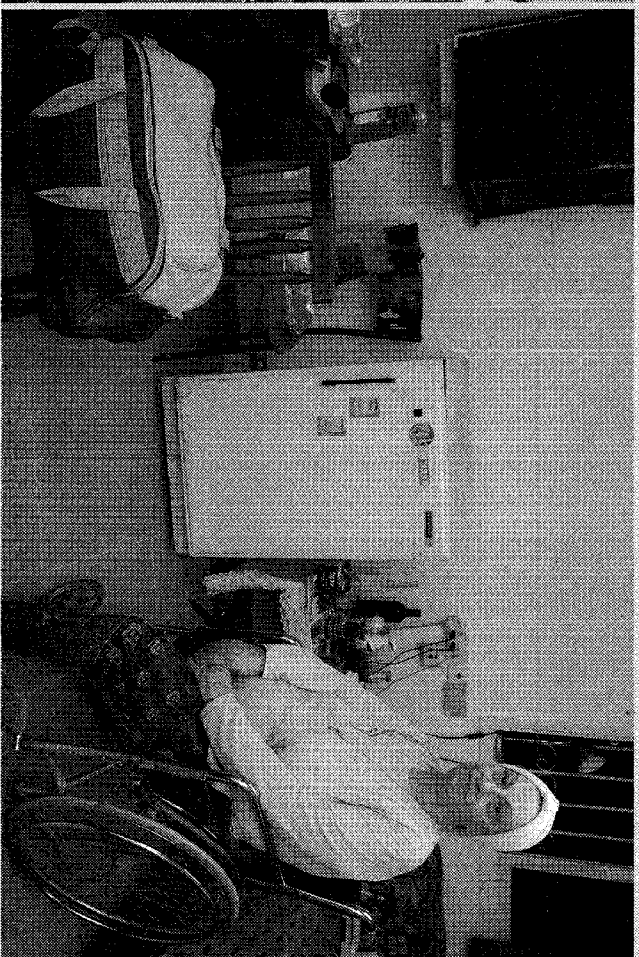
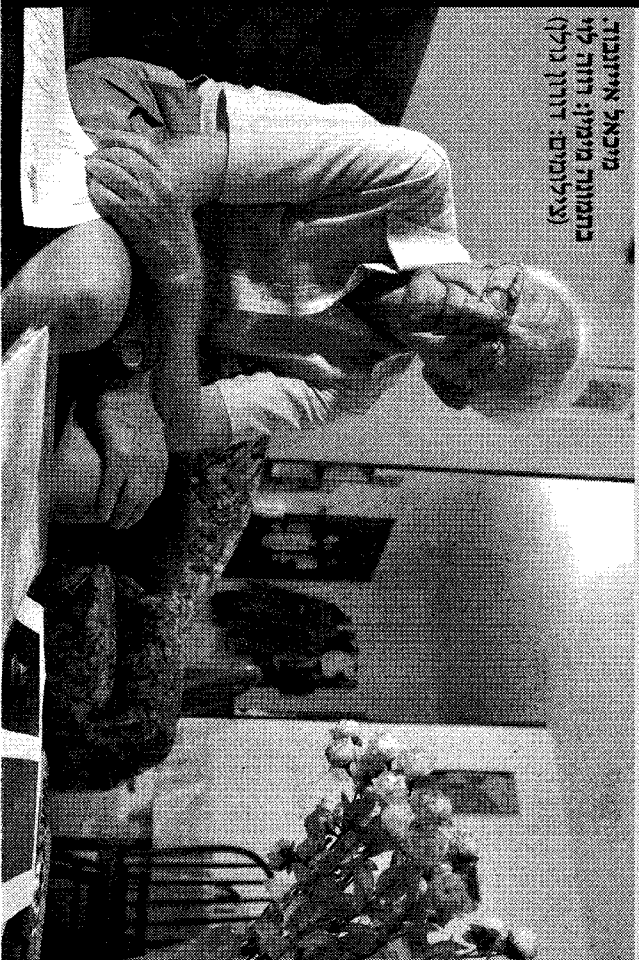

המסכם שההשבב: פחות מ־3 מיליון שקל • התמציב לשנת־יים: מס מיליון שקל

כסף יעבשפני, רק לא לויאנולים

יש לה קופה של 750 מיליון שקל ותור של אלפי תביעות • אבל בשתי שנות פעילותה החזירה החברה
להשבב רכוש של נספי שואה כספים רק ל־10 יורשים • אפילו יו"ר החברה מודד: "נשלל"

מכאיל איזנברג
במחנות מיזק: דודו לוי
(עילומים: דודו נרלי)

קיבל את הכסף

"בגיל 85 זה נכר לא יעזז בנלים"

מאת איתן גליקמן

"בגיל 85 לקבל כספים כזה לא עושה כלום. בשהייתי באמת יוקם לפטר לא היה לי, ועכשיו אחרי שנים ארוכות של מאבק זה מאוחר מדי" – כך אמר אתמול מוכאל איוזובור, אחד מבני המזל המעטים שקיבלו את הכוש ממש. פחות מההכרה לאותו ולהשפעה של נכסים של נספי שואה.

הכנס שקיבלו מיכאל ואחיו אלעזר (87) הוא הגבוה ביותר שהילקה החברה: 300 אלף שקל, 150 אלף לכל אחד. ב-1936 הגיע אביהם של מיכאל ואליעזר, ר"ר בוצציו איזונבור, לכנס רופאים בארץ ישראל, כדי ללמש את זכות העלייה הוא הפקיד 1,000 לירות כנגד אנגלו-פלשתנה.

"אבא שב לליטא כעבור שנה", סיפר מיכאל. "ששהגומנים ככשו את ליטא הם הוציאו לחוץ אלפים ובהם גם את הוריי. כשעלינו בשנת ה'70 לישראל נמסר לי ולאחר שהכסף הועבר לאפטרופוס הכללי בשנות ה'50. במשך עשרות שנים היינו צריכים להביא עשרות הוכחות, מכתבים, ניירות, ביוגרפיה ישראלית.

"עכשיו הכסף הזה כבר באמת לא ישנה לנו כלום. אי-אפשר להחזיר אותנו אחורה לשנים הקשות כשאר מת היינו זקוקים לכסף. כמה זמן כבר עוד נותר לנו לחיות? הכל שזה הגיע מאוחר כל כך."

לייעות אתרונות 13

אחרות שהזכירו לא עולדו על 2,000 שקל.

החברה אישרה אומנם 105 תביעות נוספות, אבל ככל הנראה הודושים לא יראו את רכושם בזמן הקרוב. הסיבה, כמובן, היא הליכים בודוקריטיים. תקופת ההמתנה לנכסים מטוינים יכולה להגיע לכמה שנים, וכך ניצולי שואה רבים שבמתינים לקבל את רכושם כנראה לא יזכו לראות אותו בימי חייהם.

כספים רבים אולי לא מצאו את דרכם ליורשיהם, אבל למיזון פעילותה של החברה נמצאו סכומים מספקים: בשתי שנות פעילותה עמד תקציבה על 30 מיליון שקל, פי כמה וכמה מהסכומים שהושבו ליורשים. לדברי המנהל ישי עצמון יש בחברה 34 עובדים, 20 מהם עוסקים לדבריו "בהשגת הנכסים ממש".

לפי החוק 2% מסכום הנכסים שבדיר החברה מיועדים לתקצוב פעילותה. עו"ד רפנה הולץ-לכנר שמייצגת ניצולי שואה בעמדתה לבג"ץ נגד החברה, אמרה בדיון שהצמדת התקציב לגובה הנכסים את מסתפם תמרוץ לחברה שלא לחלק ליורשים את הכספים שאמורים להם. יו"ר הוועדה ה"כ זבולון אורליך טיכס את הווי"ו: "המועדה לא קישה עד עתה שום צעדים ממשליים להשגת רכוש הנספים ליורשיהם".

השתתפה בהכנת חזיוענה: מיכל גולדברג

מאת קובל יעני

הנה בעיה בהשגת: החברה לחשבת רכושם של נספי השואה מעלת זה שנתנים מחזיקה ברבשי בשווי של יותר מ-750 מיליון שקל ודנה באלפי תביעות, חלקן של ניצולי שואה קשי-שום כמה הגובעים וקבלו את רכושם ופטר כסף וחלקם המתשבים: עשרה תובעים בלבד וקבלו ניצולי של מיליוני שקלים בודוקים.

הנתונים המראים האלה משפן אתמול כיי שיבת הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת שדנה בעבודת החברה. אפילו יו"ר החברה עצמו, אברהם רות, נאלץ להודות בבילוי: "לא הצלחנו להוציא את הניצולים ממעגל העוני. לא הצלחנו בענין הצלה רכוש של נספי שואה", הוא אמר.

החברה לאיתור ולהשגה של נכסים שהיו שייכים לנספי שואה חקמה באוגוסט 2006. מטרתה העיקרית תז לאתר נכסים של נספי שואה ולהשיבם ליורשים וכן לסייע לניצולים. אף ששווי הנכסים שבדיר החברה עומד כיום על יותר מ-750 מיליון שקל, הרי עד עתה קיב לו את כספם רק בעשרה יורשים.

הסכום הגורל בחוץ שוועד: 300 אלף שקל שנומסר לחברה מיכאל ואליעזר איזונבור, פרי כספיהם שהפקיד אביהם כנגד אנגלו-פלשתנה ב-1936 (ראו דיועה נפרדת). שוויין של הרכוש

דום אמריקה:

יעוד אחרי רופא הזוא ומסדהאוז

יומם הפושעים הנאצים המבוק שיים ביתה. ניצני המרכז הגיעו אתמול לציילה על סמך מודיע שהיים שורה כאוור, ובחפשיהם הם צפויים לבקר גם באנגוניה. סוכנויות הידיעות

היים (צילום ארכיון ארפי)

עדיין ממתינה

"שעוב סובלת מהדפס דעי"

מאת איתן גליקמן

רוחה לוי (65) חיה בחדר-קטן בהוספל של ניצולי שואה. אין לה כסף לאוכל או לתרופות. בלי עזרתן של עמותות המיוע היא כנראה לא הייתה שורדת. "כל יום שאני בוכי. למה, למה אני צריכה לה-אתמול ככפי. למה, למה שלא יהיה לי מה לאוכל?" גיע למצב הזה שלא יהיה לי מה לאוכל?" רווח היתרה תינקות כשפרץ מרד נטו

רושה. אמה נהרגה בשואה, והיא בשארה ותומה. מאז שעלתה לישראל היא נאכ-קת כדי לקבל את זכויותיה. "את חופת הרעב שממנה סבלתי כשהייתי ילדה קטנה בשואה אני עובדת עכשיו מדי יום במשך שנים חזרה אלי התמונה של אמא שנספתה בשואה, אבל לא האמין תי שאחרי שעברתי שנים כה רבות לא יהיה לי מה לאכול, לא יהיה לי מה לתת ליליי ולנכדיי".

לפני כשנתיים חלה החמדה במצבה הרפואי של רוזה, והרופאים נאלצו ליי-רות ורגלה הימנית. מאז החמיר מצבה הכללי, ולפני כמה ימים היא נאלצה לעבור לגור בהוספל בשכונת הרד כתי-פה. את ההוספל מפעילת עמותת יד עזר לחבר בנייהול של שמהעין סבג.

"אין לי כמה לחיות", סיפרה רוזה. "יש כסף רב בחברה להשבת נכסים, והגניע הזמן שאנשים יכינו שאם הכסף לא יהולק בהקדם, כסף לא ישאר למי לחלק אותו".

יום שליש, ה' בתמוז תשס"ח 8.7.2008